

[Anker Lau.]

rence rundt omkring, at man fra det ærede medlems partis side kaldte det kaos — det gør vi andre nu ikke, vi kalder det for en sund og fornuftig konkurrence på et område som dette.

Alt taget i betragtning er det ikke underligt, at det er gået med dette forslag, således som det er gået ved de behandlinger, der er gået forud. Sagen drejer sig nemlig i virkeligheden mindre om mælk end om de principper, som normalt skiller partierne i denne sal. Hidtil har stillingen her været den, at socialdemokratiet har været tilhænger af monopoler og har kæmpet meget for at få det gennemført og lovfæstet, medens de liberale partier, venstre, de konservative og retsforbundet, som følte sig forpligtet over for næringsfrihedens princip, stærkt har bekæmpet de fremsatte lovforslag. Det radikale venstre har som så ofte før forsøgt at bære kappen på begge skuldre. Dets presse går normalt voldsomt imod monopoler, og medens jeg sad på rådhuset, kunne dette parti udmærket samarbejde med mig; jeg havde et storartet samarbejde dengang med det ærede medlem hr. Lannung, som nu sidder i denne sal, et udmærket samarbejde om at bekæmpe disse monopoler, som man her havde indført, men når så det tidspunkt nærmede sig, da en afgørelse af principiel natur skulle træffes, ja, så var det svært at tage et sådant standpunkt; så talte man om, at vi andre brugte slagord om socialisering o. s. v. for at aflede opmærksomheden fra, hvad det virkelig var, der skete, og i kommissionen endte det med, at partiet solgte næringsfriheden, den fri og lige adgang til erhverv, ud fra en efter min mening ubegrundet tro på, at mælken blev billigere gennem monopoler. Noget bevis herfor er ikke ført og kan ikke føres.

Denne balance mellem partierne har bevirket, at det hidtil er lykkedes at forhindre den første lovfæstelse af en socialisering af et stykke dansk erhvervsliv. Men så fik vi trekantens, altså den nye høje regering, og mælkeloven kom til at høre til de emner, som blev fundet værdige til en plads i den dengang meget omtalte hemmelige protokol, som indeholdt det, de tre partier var blevet enige om at bygge deres samarbejde på. Da hemmeligheden blev

hævet af den højtærede statsminister i den korte sommersamling, fik en undrende offentlighed at vide, at nu havde også retsforbundet solgt næringsfriheden, vel ikke for en indbildt prisfordel — for en sådan har partiet jo ikke tænkt sig var til stede, det har tværtimod anvendt alle til rådighed stående talegaver for gang på gang at modbevise det — men formentlig af hensyn til udsigterne for en gennemførelse af grundskylden.

Den højtærede statsminister gav dengang tinget følgende oplysninger — med formandens tilladelse vil jeg gerne have lov til at citere fra Folketingstidende 1956-57, 2. samling, sp. 213 —:

„Hvad angår mælkeordningen, har forholdet jo været det, at retsforbundet har været imod denne ordning, og der er truffet en aftale, som er formuleret enkelt således: at mælkeordningen skal gennemføres. Retsforbundet vil affinde sig med vedtagelsen i folketinget.“

Det var statsministerens meddelelse i det høje ting, og hermed må sagens videre skæbne så formentlig være afgjort, for hvad enten retsforbundet stemmer for lovforslaget eller for skams skyld undlader at stemme, vil der være flertal for dets gennemførelse.

På baggrund af denne sags grundige og, tror jeg nok jeg tør sige, detaljerede behandling igennem de mange år såvel i det høje ting som i kommissionen er der for mig ikke nogen anledning til at gå i enkeltheder ved denne lejlighed angående lovforslaget og dets virkninger for forbrugere og erhverv. Mit parti har ikke ændret standpunkt, og jeg henviser til den udførlige mindretalsbetænkning, som jeg er medunderskriver af — den findes i kommissionsbetænkningen side 114-117 — samt til mine udtalelser ved tidligere behandlinger af tilsvarende lovforslag.

Retsforbundet og dets tidligere ordfører, det ærede medlem hr. Tholstrup, som foretrækker for tiden at studere mælkeordninger eller anden socialisme i San Marino, har hidtil været mere end enig med mig og mit parti i denne sag, og jeg vil ikke lægge skjul på, at den højtærede statsministers førnævnte udtalelse voldte mig personlig sorg. Mine liberale synspunkter har jo, indtil regeringsdannelsen i alt fald, ikke